

postadres
Postbus 5006
7600 GA Almelo

bezoekadres
Kooikersweg 1 Almelo

t 088 220 33 33
e info@vechtstromen.nl
www.vechtstromen.nl

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. Zijne Excellentie Dr. J.A. Vijlbrief
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Commentaar 1]: Brief EZK is ondertekend door Kees Hansma, directeur transitie diepe ondergrond.

Antwoordbrief naar Hansma of naar Vijlbrief sturen?
Check bij andere regionale overheden. .

PM: In de rest van de brief ga ik even uit van een reactie die aan Vijlbrief gericht is ("uw ministerie" enz)

contactpersoon

doorkiesnummer

0031 (0)6

uw kenmerk

@@

ons kenmerk

@@

datum

15 februari 2023

bijlage(n)

-

Onderwerp

Reflectie op gebiedsproces Schoonebeek

Hooggeachte heer Vijlbrief,

Bij de oliewinning door NAM in Schoonebeek komt productiewater vrij. NAM wil dit productiewater gaan verwerken in de directe omgeving van Schoonebeek. Onder regie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is afgelopen jaar een gebiedsproces gestart dat uit drie sporen bestaat: een vergunningenspoor, een ontzorgspoor en een bijdragenspoor.

Op 1 februari 2023 ontvingen wij een schrijven van uw ministerie waarin ons wordt verzocht om een bestuurlijke reflectie te geven op het gebiedsproces in het algemeen en het ontzorgspoor in het bijzonder. Ook vraagt u onze toestemming om deze reflectie te mogen inbrengen in het bestuurlijk overleg onder leiding van gedeputeerde Tjisse Stelpstra.

In lijn met contouren nota nieuwe Mijnbouwwet

Op 20 januari 2023 heeft u de contouren nota voor de nieuwe Mijnbouwwet aangeboden aan de Tweede Kamer. Hieruit blijkt dat u de regio een grotere rol wilt geven in het besluitvormingsproces rond mijnbouwvergunningen. En dat mijnbouwbedrijven weer meer in verbinding moeten komen te staan met de regio. Ook geeft u aan dat, vóórdat nieuwe mijnbouwactiviteiten uitgevoerd kunnen worden, eerst afspraken moeten zijn gemaakt tussen het mijnbouwbedrijf en de omgeving.

Wij onderschrijven het belang van het nieuwe vergunningstelsel dat u voorstaat. Het gebiedsproces in Schoonebeek is er op gericht om 'aan de voorkant' in gesprek te gaan met belanghebbenden, omwonenden en regionale overheden met als doel om zorgen, wensen en verwachtingen te adresseren en daar waar mogelijk afspraken over te maken. Deze aanpak is ons inziens in lijn met de contourennota voor de nieuwe Mijnbouwwet. Wij zien dit -in procesmatige zin- als een

Commentaar 2]: PM (hoeft niet in brief, achtergrond/context):

Tot 2017 was de regionale inspraak in het besluitvormingsproces rond mijnbouwactiviteiten marginaal. Sinds de wijziging van de Mijnbouwwet op 1 januari 2017 hebben de decentrale overheden weliswaar adviesrecht voor een aantal specifieke mijnbouwactiviteiten, maar deze mogelijkheid doet zich pas verderop in het proces voor, nadat het mijnbouwbedrijf reeds een formele vergunningaanvraag bij EZK heeft ingediend. Bovendien is de inspraakmogelijkheid voor bewoners en belanghebbenden nog altijd beperkt.

aanmerkelijke verbetering ten opzichte van de oude situatie en hebben waardering voor het feit dat uw ministerie de regie in dit proces heeft genomen.

Ontzorgtafel Schoonebeek

Aan de Ontzorgtafel zijn NAM en uw ministerie onder leiding van een onafhankelijk voorzitter in gesprek met inwoners en belanghebbenden uit Schoonebeek, waarbij de deelnemers hun vragen en zorgen naar voren kunnen brengen. De regionale overheden, waaronder Waterschap Vechtstromen, zijn in de gelegenheid om als toehoorder aanwezig te zijn bij het merendeel van de gesprekken aan deze tafel. Er wordt stilgestaan bij inhoudelijke vragen, deels met ondersteuning door onafhankelijke technische experts, zoals het Staatstoezicht op de Mijnen en de Technische Commissie Bodembeweging. Ook wordt de mogelijkheid geboden om nadere afspraken te maken met NAM over de wensen en zorgen van de inwoners in de vorm van een afsprakenkader.

Om de brede bevolking te informeren over de plannen zijn twee publieksavonden georganiseerd (29 juni 2022, 8 februari 2023). Ook is de beschikbare informatie gedeeld via de website www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek en de huis-aan-huis media, zoals magazine 'De Jaknikker'. Daarnaast heeft Dorpsbelangen Schoonebeek zich ingespannen om haar achterban regelmatig te informeren via haar website, waarvoor onze complimenten.

De aanpak van het ontzorgspoor is relatief nieuw. Het is een maatwerkproces, waarvoor nog geen blauwdruk beschikbaar is. Dat is soms even zoeken. Bijvoorbeeld in de afweging tussen een veilige setting aan de ontzorgtafel waarin deelnemers vrijuit hun mening kunnen geven, versus de wens van de pers om aanwezig te zijn in de zaal. Ook waren wij getuige van het dilemma dat (een deel van) de leden van de ontzorgtafel ondervond. In die zin dat zij geen gekozen volksvertegenwoordiger zijn, maar wél de belangen van Schoonebeek en haar bevolking naar beste eer en geweten behartigen aan de ontzorgtafel. Voor de wijze waarop de deelnemers dit hebben gedaan, ieder vanuit zijn of haar eigen rol, belang of overtuiging, willen wij langs deze weg onze grote waardering uitspreken.

De ontzorgtafel is een doorgaand proces, dat doorloopt tot in de realisatiefase en -mocht u besluiten tot het verlenen van de benodigde vergunningen- de bedrijfsfase. Wij hechten er sterk aan dat de toezeggingen die in de afgelopen periode door NAM zijn gedaan daadwerkelijk ten uitvoer worden gebracht. In de eerste plaats geldt dit voor het afsprakenkader dat met de ontzorgtafel is opgesteld, maar ook voor de toezeggingen uit de aanbiedingsbrief van het rapport Onderzoek Oliewinning Schoonebeek (NAM, 17 januari 2023). Wij verwachten dat uw ministerie in de komende fase van het gebiedsproces bijzondere aandacht besteedt aan het borgen van de gemaakte afspraken.

Een aantal onderzoeken, waaronder het onderzoek naar de inzet van biologisch afbreekbare mijnbouw hulpstoffen, is momenteel nog in uitvoering. In dit stadium kunnen we nog niet vooruitlopen op de conclusies, maar wij pleiten er wel voor om duidelijke procesafspraken te maken over de wijze waarop met de uitkomst van deze onderzoeken wordt omgesprongen. Een voorbeeld: zijn eventuele meerkosten van een biologisch afbreekbare mijnbouw hulpstof voor NAM bepalend voor het al dan niet inzetten daarvan? Enzovoort.

Bij voldoende draagvlak aan de ontzorgtafel kunnen bovengenoemde aandachtspunten wellicht een plek krijgen in het afsprakenkader. Zo niet, dan adviseren wij u om dit op een andere wijze te borgen.

Commentaar 3]: PM, toelichting: door op deze wijze complimenten te maken aan de leden van de ontzorgtafel wordt de noodzaak om het afsprakenkader te ondertekenen wellicht minder groot. Zie memo 'PHO handtekeningformulier afsprakenkader', geagendeerd voor PHO 6 februari.

Informeren regionale bestuurders

Als onderdeel van het gebiedsproces hebben de gemeenten Coevorden en Emmen, de provincie Drenthe en Waterschap Vechtstromen in de afgelopen maanden bestuurlijk en ambtelijk diverse malen afgestemd met uw ministerie en NAM. Daarnaast zijn drie informatieavonden georganiseerd voor de regionale volksvertegenwoordigers (22 juni en 6 juli 2022; 25 januari 2023). Deze avonden voorzagen duidelijk in een behoefte.

Onze adviesrol als onderdeel van het formele vergunningetraject

Wij gaan ervan uit dat wij, als onderdeel van de vergunningprocedure, in de gelegenheid worden gesteld om u van advies te voorzien. Wij zouden het zeer op prijs stellen wanneer u de reacties van SodM en TNO-AGE op dat moment toevoegt aan uw adviesaanvraag zodat wij hun oordeel kunnen meenemen in ons advies.

Tot slot

De maatschappelijke weerstand tegen mijnbouwactiviteiten in het algemeen, en fossiele energiewinning in het bijzonder, neemt toe. De uiteindelijke uitkomst van het gebiedsproces in Schoonebeek zal dan ook onvermijdelijk voor- en tegenstanders kennen. Los van de uiteindelijke inhoudelijke uitkomst van dit gebiedsproces, concluderen wij dat het proces zelf op zorgvuldige wijze is doorlopen, met voldoende ruimte voor lokale en regionale inbreng. Dit mede dankzij de inzet van uw ministerie.

Wat betreft uw verzoek om onze reflectie te mogen inbrengen in het bestuurlijk overleg onder leiding van gedeputeerde Tjisse Stelpstra: daartegen hebben wij geen bezwaar.

Een afschrift van deze brief zal worden verstuurd naar de deelnemers van de ontzorgtafel Schoonebeek, ter attentie van [REDACTED].

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van het waterschap Vechtstromen,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf

drs. R.I. Andringa, secretaris

Commentaar [REDACTED] 4]: Optionele inleidende tekst voor deze alinea:

Op 17 januari verscheen het rapport Onderzoek Oliewinning Schoonebeek, waarin onder andere verschillende varianten voor productiewaterververking worden afgewogen en een oordeel wordt gegeven over eventuele risico's. Of de gepresenteerde alternatieven ook daadwerkelijk schoon, veilig en verantwoord kunnen plaatsvinden zal wat ons betreft eerst moeten blijken uit het oordeel van uw technisch adviseurs (TNO-AGE en het Staatstoezicht op de Mijnen), als onderdeel van het formele vergunningverleningsproces. Wij gaan ervan uit dat... enz.